

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian]

13. Verkhovna Rada of Ukraine. (2020). Pro povnu zahal'nu seredniu osvitu [On complete general secondary education] (Law No. 463-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20> [in Ukrainian]

14. Sokhan', L. V. (2018). Zhyttietvorchist' osobystosti: Kontseptsii i dosvid [Life creativity of personality: Concept and experience]. Instytut sotsiologii NAN Ukrainy. 256 p. [in Ukrainian]

15. Kharchenko, S. Ya. (2021). Sotsial'no-pedahohichni tekhnologii [Socio-pedagogical technologies]. Alma-mater. 552 p. [in Ukrainian]

16. Eccles, J. S., & Barber, B. L. (2021). Student council, volunteering, basketball, or marching band: What kind of extracurricular involvement matters? Journal of Adolescent Research, 14(1), 10–43. [in English]

17. Godbey, G., & Robinson, J. (2019). Time for life: The surprising ways Americans use their time. Penn State Press. 368 p. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

БАБЕНКО Артем – аспірант спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: організація культурно-дозвілєвої діяльності учнів основної школи.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

BABENKO Artem – postgraduate student specialty 011 Educational, pedagogical sciences of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University

Scientific interests: organization of cultural and leisure activities for primary school students.

Стаття надійшла до редакції 10.03.2025 р.

Стаття прийнята до друку 23.03.2025 р.

УДК 811.111(072)(045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-218-286-292

ГАБЕЛКО Олена –

кандидат педагогічних наук, доцент,
декан факультету української філології,
іноземних мов та соціальних комунікацій
Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3769-3616>
e-mail: lena_gabelko@i.ua

ГАБЕЛКО Вероніка –

студентка 4 курсу ОП «Бакалавр»
факультету української філології,
іноземних мов та соціальних комунікацій
Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-3947-8873>
e-mail: habelko639@gmail.com

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ: ДОЦІЛЬНІСТЬ ТА СПОСОБИ ВИКОРИСТАННЯ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Науково-технічна революція відкрила для суспільства двері у світ передових технологій, які, наразі, використовуються повсякденно. Юристи, лікарі, вчителі вже давно застосовують технологізовані апарати та програми, покликані полегшити робочий процес та, що більш важливо, оперувати знаннями з усього світу. З активним розвитком цифрових технологій людина зіштовхується щодня, але особливу увагу заслуговує освітній простір. Звісно ж, вчитель англійської мови не може стояти осторонь цифровізації, оскільки вона є ланцюгом, який поєднує освітян з цікавим вивченням іноземної мови. Вчителі, які активно впроваджують онлайн-платформи під час уроків з англійської мови не лише покращують володіння мовою учнів, а й створюють умови для міжкультурної комунікації та глобальної освітньої взаємодії. Наразі цифрові застосунки можуть стати корисними для покращення граматичних навичок, лексики, читання, говоріння та інших компонентів.

Актуальність нашої теми обумовлена нагальною потребою у вдосконаленні методів навчання, що включають застосування комп'ютерних програм, онлайн платформ, ігрових елементів та адаптивних систем, які базуються на штучному інтелекті, та відсутністю комплексного аналізу використання таких інструментів для підвищення мотивації учнів, забезпечення індивідуалізації навчання та кращого засвоєння мовного матеріалу.

Ця стаття присвячена аналізу зарубіжного досвіду у використанні інформаційних технологій під час занять з виокремлення корисного досвіду для України та шляхів впровадження в національну освіту; здійсненню класифікації онлайн-платформ, які можна інтегрувати вчителю англійської мови у навчальний процес з урахуванням комунікативного, індивідуального та інтерактивного підходів.

Встановлено, що застосування онлайн-завдань (матеріалів) є обов'язковим інструментом сучасного вчителя в умовах масової цифровізації. Використання педагогом інтерактивних платформ під час уроків надає змогу повною мірою зануритися у вивчення іноземної мови.

Ключові слова: штучний інтелект, електронні ресурси, онлайн-платформи, віртуальне навчання, інтерактивне навчання, викладання англійської мови.

HABELKO Olena –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Dean of the faculty of Ukrainian philology, Foreign
Languages and Social Communications
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3769-3616>
e-mail: lena_gabelko@i.ua

HABELKO Veronika –

4th year student of the Bachelor's degree program,
Faculty of Ukrainian Philology, Foreign
Languages and Social Communications
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-3947-8873>
e-mail: habelko639@gmail.com

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND ONLINE PLATFORMS: RELEVANTS AND METHODS OF USE IN REACHING ENGLISH

The scientific and technological revolution has given the opportunity for society to open the world of advanced technologies, which are currently used daily. Lawyers, doctors, and teachers have long been using technological devices and programs designed to facilitate the work process and, more importantly, to operate with knowledge from all over the world. A person encounters the active development of digital technologies every day, but the educational space deserves special attention. Definitely, an English teacher cannot stand aside from digitalization, since it is a chain that connects educators with the interesting study of a foreign language. Teachers who actively implement online platforms during English lessons not only improve students' language skills, but also create conditions for intercultural communication and global educational interaction. Currently, digital applications can be useful for improving grammar skills, vocabulary, reading, speaking, and other components.

The relevance of our topic is due to the urgent need to improve teaching methods, which include the use of computer programs, online platforms, game elements and adaptive systems based on artificial intelligence, and the lack of a comprehensive analysis of the use of such tools to increase student motivation, ensure individualization of learning and better assimilation of language material. This article is devoted to the feasibility of using electronic applications when teaching English, as well as ways of using them.

The article is devoted to the analysis of international experience in the use of information technologies during lessons, with a focus on identifying best practices applicable to Ukraine and ways of implementing them in the national education system. The article also provides a classification of online platforms that English language teachers can integrate into the educational process, taking into account communicative, individualized, and interactive approaches.

It has been established that the use of online assignments (materials) is an essential tool for a modern teacher in the context of mass digitalization. The use of interactive platforms by educators during lessons allows for a more immersive experience in foreign language learning.

Keywords: artificial intelligence, electronic resources, online platforms, virtual learning, interactive learning, teaching English.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Невпинний розвиток цифрових застосунків змушує кожного пристосуватися до технологічних змін, а особливо в освітньому просторі. Проте, хоч штучний інтелект і є пізнавальним, межа між творчим використанням програмного забезпечення та етичними нормами є доволі тонкою. Наразі значна кількість країн розробляють положення, які б регламентували використання подібних технологій у сфері освіти. Україна також не залишається осторонь, тому поступово впроваджує законодавство щодо застосування штучного інтелекту викладачами. Також, актуальною проблемою залишається можливість навчати викладачів ефективно взаємодіяти з ним.

Цікавим є досвід Франції, школи якої починають впроваджувати уроки з навчання використання штучного інтелекту. Найголовнішим є те, що до занять можуть долучатися не лише освітяни, а й викладачі, які бажають опанувати онлайн-ресурси для подальших занять.

Деякі країни створюють унікальні пристрої на основі цифрових програм. До прикладу, в Китаї активно використовують пристрої, оснащені елементами штучного інтелекту, які дозволять відслідковувати мозкову діяльність учнів під час уроку. Такий незвичний для нашого менталітету спосіб дізнатися справжні знання та налаштованість до занять учнів раціоналізує роботу

вчителя, адже він може приділяти більше уваги невстигаючим учням.

Тим не менш, Україна вже стоїть на шляху активного впровадження штучного інтелекту в навчально-виховні заклади. Розробка Проєкту інструктивно-методичних рекомендацій щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти є серйозним кроком в перехід освітнього простору в цифрову площину.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження щодо впровадження технологій штучного інтелекту в освіту були проведені науковцями Wayne Holmes, Chris Dede, Rose Luckin, Ryan S. Baker, Vincent Aleven, Carolyn Penstein Rosé, Niall Winters, Kenneth Holstein, Pierre Dillenbourg, Mutlu Cukurova. Серед українських дослідників зазначимо Ю. Сидорчук, Н. Мартинюк, М. Мар'єнко, О. Фурман, Р. Халіков, А. Шевченко та інші, праці яких окреслили проблематику використання програмного забезпечення.

Мета статті – аналіз зарубіжного досвіду у використанні інформаційних технологій під час занять з виокремленням корисного досвіду для України та шляхів впровадження в національну освіту; здійснення класифікації онлайн-платформ, які можна інтегрувати вчителю англійської мови у навчальний процес з урахуванням комунікативного, індивідуального та інтерактивного підходів.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Застосування інформаційних технологій під час уроків стало важливою складовою в процесі модернізації української освіти. Перехід від викладацько-центристської до учнівсько-центристської моделі навчання є однією з ключових змін, яка виникла із впровадженням онлайн-ресурсів у шкільну програму. Популярність та стрімкий розвиток електронних сайтів та застосунків, за допомогою яких можна опанувати іноземну мову, зростає з кожним днем, оскільки вони надають велику кількість переваг як для здобувачів освіти, так і наукових співробітників.

На нашу думку, використання штучного інтелекту та електронних ресурсів не лише полегшує роботу викладачу, а й показує його вміння пристосовуватися до викликів сучасності.

Досвід провідних держав світу показує, що імплементація технологічних досягнень суспільства має позитивні наслідки. Поступово все більше країн розробляють законодавство, що регламентує використання штучного інтелекту (далі – ШІ). Проте, актуальною проблемою на сьогодні постає збалансоване регулювання технології автоматизації освітніх процесів та стимулювання інновацій у даній сфері [1]. До прикладу, з 2025 року у школах Франції запроваджено курс з вивчення штучного інтелекту. Міністр національної освіти Франції Елізабет Борн додала, що її міністерство має намір опублікувати хартію щодо етичного використання ШІ у школах. З цього приводу почалися консультації з вчителями, батьками, учнями та профспілками. Колишній прем'єр-міністр пояснив, що педагоги зможуть використовувати ШІ для підготовки своїх уроків, але залишаться «відповідальними за зміст».

Елізабет Борн також повідомила про запуск «нового конкурсу проєктів» вартістю 20 мільйонів євро для розробки «суверенного, відкритого, масштабованого штучного інтелекту», який допоможе вчителям у «підготовці уроків, оцінюванні або виправленні домашніх завдань, наприклад». Конкурс проєктів буде оголошено влітку 2025 року, щоб мати повністю робочий інструмент на 2026-2027 навчальний рік [2].

Особливо цікавим вбачаємо освітній процес у Китаї, де діти користуються спеціальними пристроями, які дозволяють відслідковувати мозкову активність протягом певного уроку. Викладач має доступ до кожного з пристроїв, де, протягом заняття, відслідковує рівень уважності, концентрації та розуміння, завдяки чому може здійснювати персоналізовані пояснення для кожного з учнів, хто потребує цього. На нашу думку, зазначені пристрої є надбанням і показником високого рівня технологічного спрямування.

Міністерство освіти Китаю повідомило про посилення навчання ШІ в початкових і середніх школах. Зазначено, що діти молодшого шкільного віку повинні зосередитися на вивченні та досвіді використання технології штучного інтелекту, в той час як діти молодшого шкільного віку та учні середньої школи повинні зосередитися на розумінні та застосуванні концепцій штучного інтелекту, а учні старших класів повинні брати

участь у створенні проєктів і розширених додатках.

Особливий акцент робиться на формуванні зацікавленості учнів та розвитку їхнього інтересу до науки в симбіозі з цифровими навичками. Заохочується узгоджене планування для підтримки експериментальних ініціатив і впровадження пілотних освітніх програм у школах і на рівні регіонів.

Школам рекомендовано впроваджувати освіту ШІ у позашкільні програми та дослідницькі ініціативи, сприяючи співпраці між промисловістю, академічними колами, дослідженнями та застосуванням. До комплексу заходів входить розроблення спеціалізованих навчальних курсів та кейсів із поступовою інтеграцією елементів штучного інтелекту в освітні програми з інформаційних технологій, природничих наук та прикладного навчання.

Важливо відмітити, що у повідомленні наголошується на пріоритеті підготовки вчителів шляхом інтеграції освіти ШІ в національні плани розвитку для підвищення професійних можливостей. Регіонам і школам, які мають відповідні ресурси, настійно рекомендується розширити штат викладачів штучного інтелекту та найняти експертів з академічного та промислового секторів як інструкторів за сумісництвом.

Проте, наріжним каменем залишається подолання розриву між містом і сільською місцевістю, що і стало ключовим пунктом повідомлення, яке закликає до посилення підтримки шкіл у сільських і віддалених регіонах. [3]

Національне законодавче визначення ШІ знайшло своє відображення у Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р, де зазначено про те, що штучний інтелект – організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань [4].

В Регламенті (ЄС) 2024/1689 Європейського Парламенту та Ради від 13 червня 2024 року, що встановлює гармонізовані правила щодо штучного інтелекту та вносить зміни до Регламентів (ЄС) № 300/2008, (ЄС) № 167/2013, (ЄС) № 168/2013, (ЄС) 2018/858, (ЄС) 2018/1139 і (ЄС) 2019/2144 і Директиви 2014/90/ЄС, (ЄС) 2016/797 і (ЄС) 2020/1828 зазначено, що ключовою характеристикою систем штучного інтелекту є їх здатність робити висновки. Першочергово, це стосується процесу отримання вихідних даних, таких як прогнози, вміст, рекомендації чи рішення, які можуть впливати на фізичне та віртуальне середовище, а також здатності систем штучного інтелекту отримувати моделі чи алгоритми, або те й інше, на основі вхідних даних або даних. Можливість системи робити логічний підсумок

спостережень виходить за рамки базової обробки даних, надаючи можливість навчатися, міркувати або моделювати [5].

Схожій позиції щодо необхідності впровадження штучного інтелекту в навчальні заклади дотримується міністр освіти та науки України Оксен Лісовий. Він запевняє, що трансформація української освіти має на меті вдосконалення навичок викладання, унаслідок чого було створено Проект інструктивно-методичних рекомендацій щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти (далі – Проект) [6]. Звісно ж, його застосування має бути раціональним та, найважливіше, покликане збагачувати знання не лише учнів, а й вчителів. Під час його використання мають бути дотримані права людини та професійні етичні стандарти. Вважаємо, що такі рекомендації не лише показують готовність українського суспільства до технологічних модернізацій, а й спрощують повсякденну рутину педагога англійської мови в наступних аспектах:

- налагодження автоматизованої перевірки домашнього завдання;
- самостійного створення завдань за певною темою для вивчення учнями нової теми та повторення вже вивченого матеріалу;
- оцінювання тестових та контрольних робіт.

В документі зазначено, що система ІІІ (англ. AI system) — машинна система, яка на основі отриманих вхідних даних робить висновок щодо того, як генерувати результати (як-от прогнозування, створення контенту, надання рекомендацій або рішень), які можуть впливати на фізичне або віртуальне середовище. Різні системи ІІІ відрізняються за рівнем автономності (можливості працювати без втручання людини) та адаптивності (можливості бути гнучким і підлаштовуватися під середовище) після застосування [7].

Проект складається з 6 розділів та 9 додатків, які містять інформацію щодо сфери застосування штучного інтелекту; основних принципів відповідального використання систем ІІІ у загальній середній освіті; організаційного впровадження систем ІІІ в закладах освіти; професійного розвитку ІІІ-компетентності педагога; використання ІІІ вчителями для підготовки та проведення уроків; типології систем ІІІ в освіті.

На думку Сидорчук Ю.М., штучний інтелект — це поняття, за допомогою якого позначають інтелектуальні можливості комп'ютерів під час прийняття ними рішень [8].

Загалом, поява штучного інтелекту і його активне використання стали незамінним помічником у повсякденному житті, де кількість інформації експоненційно зростає. Віртуальне програмне забезпечення постійно оновлюється, що слугує розробці більш сучасних та швидких моделей. Згодом програмні забезпечення були інтегровані в окремі мобільні застосунки, які також містили інші технологічні спрямування. Із загостренням COVID-19 та, згодом, повномасштабного вторгнення, українці були змушені продовжити працювати та навчатися у віртуальній

площині, що і спричинило використання різноманітних онлайн-платформ та цифрових ресурсів, завдяки яким можна викладати англійську мову більш цікаво та змістовно.

Конєва М. З. влучно зазначає, що віртуальне навчання та комунікація за допомогою інформаційних технологій стало зручнішим не лише для дітей, а й викладачів у вигляді інтерактивного забезпечення та мультимедійних програм [9].

По-перше, використання електронних платформ та цифрових застосунків вчителем надає можливість пришвидшити процес перевірки вивченого, а також закріплити раніше вивчений учнями матеріал. У дослідженні «Використання технологій онлайн-ресурсів для вивчення іноземних мов: стратегії, вплив і виклики», проведеного науковцями Державного університету Макассар (Південне Сулавесі, Індонезія), взяли участь четверо студентів, обраних навмання, які впродовж чотирьох місяців використовували різноманітні електронні програми для покращення рівня іноземної мови. Після завершення експерименту було зроблено наступні висновки:

1. У результаті дослідження було виявлено, що учні, які користувалися електронними ресурсами, підвищили свій рівень володіння іноземною мовою;

2. Учні використовували сайти задля перевірки вимови певних слів, що призвело до покращення вимови;

3. Під час застосування платформ учні тренувалися у написанні текстів та виконанні граматичних вправ, завдяки чому їх обізнаність у зазначеній тематиці зросла.

4. Деякі з учнів почали використовувати електронні ресурси під час проведення власних занять (оскільки деякі з них працювали вчителями на курсах іноземних мов) [10].

Тобто, використання електронних матеріалів надало можливість учасникам експерименту опанувати матеріал, який їх цікавив, що мало суто позитивний вплив.

По-друге, інтерактивне навчання в розрізі застосування є більш пізнавальним, цікавим та легшим для сприйняття нової інформації. Тим не менш, принципово важливе значення має раціональне застосування того чи іншого онлайн-ресурсу для конкретного завдання, виконання якого вчитель ставить перед учнями. Пропонуємо до уваги авторські класифікації, за допомогою яких можна визначити спрямування інтерактивних платформ, які можуть бути використані під час проведення уроків з англійської мови.

Класифікація інтерактивних платформ та цифрових застосунків **за можливістю створення власних матеріалів:**

- Платформи з **фіксованими матеріалами**, що передбачають обмежену кількість ресурсів для вивчення іноземних мов без можливості створення власного завдання: LearnEnglish Kids (British Council), BBC Learning English, News in Levels та ін.

- Платформи з **персоналізованими матеріалами**, що мають можливість створити

власні завдання (одного чи різного типів): Wordwall, Quizlet, Kahoot!, Baamboozle та ін.

Класифікація інтерактивних електронних ресурсів для викладання та вивчення англійської мови

Онлайн-платформи (веб-ресурси), що містять інтерактивні навчальні складові без встановлення додаткового програмного забезпечення	Цифрові застосунки у вигляді мобільних додатків, створені з метою вивчення англійської мови в асинхронному форматі
Ресурси, спрямовані на вивчення окремих складових англійської мови (поповнення словникового запасу, розвиток навичок говоріння, читання, аудіювання та ін.)	
Storynory, ReadTheory, Voice of America (VOA) Learning English, ManyThings.org, Write & Improve by Cambridge, LearnEnglish Grammar та ін.	Duolingo, Memrise, Hello English Words Booster, Beelinguapp, OpenTalk, HelloTalk та ін.
Ресурси, спрямовані на комплексне вивчення англійської мови	
BBC 6 Minute English, British Council – LearnEnglish, Liveworksheets, Cambridge English, Baamboozle та ін.	Babbel, LingQ, Johnny Grammar Word Challenge та ін.

Наступну класифікацію пропонуємо виокремити за **автентичністю матеріалів**, викладених на платформах:

- **Платформи, які повністю чи частково відображують зміст підручника:** MyEnglishLab, Oxford Learn, Macmillan English Campus та ін.

- **Платформи, які містять автентичні завдання** (хоч і можуть бути створені на основі підручників як закріплення чи повторення матеріалу): Wordwall, Quizlet, Kahoot!, Baamboozle, Blooket, Genially, Educaplay та ін.

Ми погоджуємося з думкою Овчаренко З. П. стосовно важливості електронної версії підручників, оскільки вони містять інтерактивні складові, такі як гіпертекст, відео, вправи у вигляді ігор, кінофрагменти та інші. При цьому, ключовою перевагою вибору підручника з електронним супроводом є можливість самостійно опанувати необхідну тему, а за потреби повернутися до певного розділу та повторити необхідний матеріал [11]. Таким чином, учень розвиває дисциплінованість, а також долучається до навчання навіть у позаурочний час.

Класифікація за **функціональним призначенням**:

- **Платформи, спрямовані на розширення та тренування раніше вивченого словникового запасу:** Word Booster, Memrise, Quizlet, Duolingo та ін.

- **Платформи, спрямовані на розвинення навичок аудіювання:** BBC 6 Minute English, ESL Pod, Voice of America (VOA) Learning English, Forvo, YouGlish та ін.

- **Платформи, спрямовані на розвинення навичок читання:** ReadTheory, Storynory, Project Gutenberg, ManyThings.org, та ін.

- **Платформи, спрямовані на розвинення навичок письма:** Write & Improve by Cambridge, ESL Fast, ProWritingAid та ін.

- **Платформи, спрямовані на розвинення навичок говоріння** (у вигляді мобільних застосунків та каналів на You Tube): Speaky, OpenTalk, Verbling, Lingbe, Speak English With Vanessa, English Addict with Mr. Steve та ін.

- **Платформи, спрямовані на розвинення граматичних навичок:** LearnEnglish Grammar, Liveworksheets та ін.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед. Здійснивши аналіз зарубіжного та національного досвіду та законодавчого закріплення поставленої проблеми, ми дійшли до висновку, що викладачі провідних країн світу користуються генеративним штучним інтелектом для урізноманітнення діяльності під час уроків. Наразі існує велика кількість ШІ, які можуть бути доцільно використані учителем англійської мови. Закордонний досвід демонструє високу зацікавленість та результати використання інтерактивного помічника, застосування якого робить навчання цікавішим для дітей та легшим для вчителя. Тим не менш, наразі Україна також користується інформаційним надбанням шляхом впровадження цифрових технологій повсякденне життя.

На нашу думку, досвід Франції та Китаю є показовим для національного нашої держави, а тому, проаналізувавши наявні інтерактивні платформи та програми, ми мали змогу побачити різноманіття завдань та матеріалів, які здатні розвивати в учнів навички аудіювання, читання, говоріння та письма з англійської мови. Звісно ж, широкий спектр програм дозволяє викладачу обирати необхідні електронні ресурси, або ж створювати їх самостійно. На нашу думку, застосування онлайн-завдань (матеріалів) є обов'язковим інструментом сучасного вчителя в умовах масової цифровізації. Також, використання педагогом інтерактивних платформ під час уроків надає змогу повною мірою зануритися у вивчення іноземної мови.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Гриценчук О. О. Нормативно-правова підтримка використання штучного інтелекту в освіті в контексті євроінтеграції. *Інформаційний бюлетень*. 2024. №4. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742262/1/%D0%93%D1%80%D0%B8%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%91%D1%8E%D0%BB%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%8C%204-2024.pdf> (Дата звернення: 23.03.2025 р.)
2. Intelligence artificielle: les élèves de quatrième et de seconde bénéficieront d'une formation en ligne "dès la rentrée 2025", annonce Elisabeth Borne. URL: https://www.francetvinfo.fr/internet/intelligence-artificielle/elisabeth-borne-annonce-une-formation-en-ligne-sur-l-intelligence-artificielle-des-la-rentree-2025-pour-les-eleves-de-quatrieme-et-de-seconde_7061120.html (Дата звернення: 30.04.2025 р.)
3. China to strengthen AI education in primary, secondary schools. URL: <https://www.globaltimes.cn/page/202412/1324230.shtml> (Дата звернення: 30.04.2025 р.)
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (Дата звернення: 30.04.2025 р.)

5. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence and amending Regulations (EC) No 300/2008, (EU) No 167/2013, (EU) No 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 and (EU) 2019/2144 and Directives 2014/90/EU, (EU) 2016/797 and (EU) 2020/1828. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1689> (Дата звернення: 30.04.2025 р.)

6. МОН і Мінцифра розробили проєкт рекомендацій із використання ШІ в школах URL: <https://mon.gov.ua/news/mon-i-mintsyfra-rozroblyli-proiekt-rekomendatsii-iz-vykorystannia-shi-v-shkolakh> (Дата звернення: 22.03.2025 р.)

7. Проєкт Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf> (Дата звернення: 30.04.2025 р.)

8. Сидорчук Ю. М. Філософсько-правові проблеми використання штучного інтелекту. *Право і суспільство*. 2017. № 3. С. 16-19.

9. Конєва М. 3. Використання інформаційних технологій у процесі навчання англійської мови студентами. *Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2022. № 57. Том 1. С. 303-308.

10. Syukur Saud, Muhammad Basri, Ramly Ramly, Amirullah Abduh, Andi Anto Patak. Using Online Resources Technology for Foreign Language Learning: Strategies, Impact, and Challenges. *International Journal on Advanced Science Engineering Information Technology*. 2020. № 4. С. 1504-1511.

11. Овчаренко З. П. Інформаційні технології як засіб інтенсифікації вивчення англійської мови. *Молодий вчений*. 2018. № 3(2). С. 578-581.

REFERENCES

1. Hrytsenchuk, O. O. (2024). Normatyvno-pravova pidtrymka vykorystannia shchuchnoho intelektu v osviti v konteksti yevrointehratsii [Regulatory and legal support for the use of artificial intelligence in education in the context of European integration]. *Informatsiinyi biuletyn*. № 4. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742262/1/%D0%93%D1%80%D0%B8%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%91%D1%8E%D0%BB%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%8C%204-2024.pdf> (Data zvernennia: 23.03.2025 r.). [in Ukrainian]

2. Intelligence artificielle: les élèves de quatrième et de seconde bénéficieront d'une formation en ligne "dès la rentrée 2025", annonce Elisabeth Borne. URL: https://www.francetvinfo.fr/internet/intelligence-artificielle/elisabeth-borne-annonce-une-formation-en-ligne-sur-l-intelligence-artificielle-des-la-rentree-2025-pour-les-eleves-de-quatrieme-et-de-seconde_7061120.html (Дата звернення: 30.04.2025 р.). [in English]

3. China to strengthen AI education in primary, secondary schools. URL: <https://www.globaltimes.cn/page/202412/1324230.shtml> (Data zvernennia: 30.04.2025 p.). [in English]

4. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 2 hrudnia 2020 r. № 1556-r Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku shchuchnoho intelektu v Ukraini [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 2, 2020 No. 1556-r On approval of the Concept for the Development of Artificial Intelligence in Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (Data zvernennia: 30.04.2025 r.). [in Ukrainian]

[rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text) (Data zvernennia: 30.04.2025 r.). [in Ukrainian]

5. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence and amending Regulations (EC) No 300/2008, (EU) No 167/2013, (EU) No 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 and (EU) 2019/2144 and Directives 2014/90/EU, (EU) 2016/797 and (EU) 2020/1828. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1689> (Дата звернення: 30.04.2025 р.). [in Ukrainian]

6. MON i Mintsyfra rozroblyli proiekt rekomendatsii iz vykorystannia ShI v shkolakh [The Ministry of Education and Science and the Ministry of Digital Development have developed draft recommendations for the use of AI in schools]. URL: <https://mon.gov.ua/news/mon-i-mintsyfra-rozroblyli-proiekt-rekomendatsii-iz-vykorystannia-shi-v-shkolakh> (Data zvernennia: 22.03.2025 r.). [in Ukrainian]

7. Proiekt Instruktyvno-metodychni rekomendatsii shchodo zaprovadzhennia ta vykorystannia tekhnolohii shchuchnoho intelektu v zakladakh zahalnoi serednoi osvity (2024) [Project Instructional and methodological recommendations on the introduction and use of artificial intelligence technologies in secondary education institutions]. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf> (Data zvernennia: 30.04.2025 r.). [in Ukrainian]

8. Sydorчук, Yu. M. (2017). Filosofska-pravovi problemy vykorystannia shchuchnoho intelektu [Philosophical and legal problems of using artificial intelligence]. *Pravo i suspilstvo*. № 3. S. 16-19. [in Ukrainian]

9. Konieva, M. Z. (2022). Vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii u protsesi navchannia anhliiskoi movy studentamy [The use of information technologies in the process of teaching English to students]. *Mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka*. № 57. Tom 1. S. 303-308. [in Ukrainian]

10. Syukur, Saud, Muhammad, Basri, Ramly, Ramly, Amirullah, Abduh, Andi Anto, Patak. (2020). Using Online Resources Technology for Foreign Language Learning: Strategies, Impact, and Challenges. *International Journal on Advanced Science Engineering Information Technology*. № 4. S. 1504-1511. [in English]

11. Ovcharenko, Z. P. (2018). Informatsiini tekhnolohii yak zasib intensyfikatsii vyvchennia anhliiskoi movy [Information technology as a means of intensifying English language learning]. *Molodyi vchenyi*. № 3(2). S. 578-581. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ГАБЕЛКО Олена – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій Центрально-українського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: методика викладання іноземних мов у вищій школі.

ГАБЕЛКО Вероніка – студентка 4 курсу ОП «Бакалавр» факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: методика викладання іноземних мов.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

HABELKO Olena – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Dean of the faculty of Ukrainian Philology, Foreign Languages and Social Communications of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: methodology of foreign language teaching in high school.

HABELKO Veronika – 4th year student of the Bachelor's degree program, Faculty of Ukrainian Philology, Foreign Languages and Social Communications of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: methodology of foreign language teaching.

Стаття надійшла до редакції 12.03.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.03.2025 р.

УДК 37:364.65

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-218-292-296

ОРОС Ільдико –

доктор філософії, доцент, президент
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7300-9362>
e-mail: ildiko@kmf.uz.ua

БЕРЕГСАСІ Аніко –

доктор з гуманітарних наук, професор кафедри філології
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6860-7579>
e-mail: beregszaszi.aniko@kmf.org.ua

ГУТТЕРЕР Єва –

координатор початкової освіти,
старший викладач кафедри педагогіки, психології,
початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1876-045X>
e-mail: pedagogia@kmf.uz.ua

РОЗВИТОК У РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ СИСТЕМИ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

У сучасному суспільстві освіта набула великого значення і приваблює все більше уваги. Під впливом динамічних глобалізаційних процесів у світі освіта дорослих набуває рис транснаціонального характеру. За умов інтернаціоналізації економіки, освіти, науки, культури, стрімкого розвитку інформаційних технологій, динамічними змінами на ринку праці та його новими вимогами до фахівців проблема розвитку освіти впродовж життя стає особливо актуальною, а її розв'язання потребує здійснення кардинальних змін у системі професійної освіти дорослих на всіх рівнях. Саме тому у статті проведено дослідження проблематики освіти дорослих у зарубіжних країнах та надано аналіз пріоритетних тенденцій її розвитку.

Проаналізовано типи навчання дорослого населення, які склалися у світовому просторі. Виокремлено особливості всесвітньої освіти дорослих обумовлені сучасними тенденціями в економічній сфері багатьох країн світу. Представлено основні напрями розвитку освіти дорослих в міжнародному середовищі: експерименти з нелінійної організації навчального процесу, впровадження кредитної системи й бально-рейтингового оцінювання, розробка та реалізація індивідуальних програм освіти, організація взаємодії з ринком праці, замовниками та споживачами професійних кадрів, створення систем управління якістю освіти в ході формування незалежної національної системи оцінки якості отриманої випускником освітнього закладу кваліфікації.

Схарактеризовано досвід становлення і розвитку системи безперервної освіти дорослих різних країн Європи де напрацьовано значний досвід організації освіти дорослих: створено міжнародні організації, розробляються проекти, проводяться конференції тощо. ЮНЕСКО постійно актуалізує розвиток міжнародного руху у сфері освіти дорослих, починаючи з 1949 року (організовує міжнародні конференції, симпозіуми з питань освіти дорослих з участю недержавних організацій, установ системи ООН тощо). На основі проведених досліджень запропоновано рекомендації для соціальної політики.

Ключові слова: освіта дорослих, країни світу, система безперервної освіти, міжнародний рух у сфері освіти, пріоритетні тенденції розвитку освіти дорослих.

OROS Ildiko –

Doctor of Philosophy, Associate Professor, President of the
Ferenc Rakoti II Transcarpathian Hungarian Institute
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7300-9362>
e-mail: ildiko@kmf.uz.ua

BEREGSZÁSZI Anikó –

Habilitation Doctor, professor of the Department of Philology of the
Ferenc Rakoti II Transcarpathian Hungarian Institute
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6860-7579>
e-mail: beregszaszi.aniko@kmf.org.ua

HUTTERER Eva –

Primary Education Coordinator, Senior Teacher of the Department
of Pedagogy, Psychology, Elementary, Preschool Education and
Management of Educational Institutions of the
Ferenc Rakoti II Transcarpathian Hungarian Institute
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1876-045X>
e-mail: pedagogia@kmf.uz.ua